

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΕΛΕΥΤΕΡΟ ΒΗΜΑ. Σύμφωνα με την αρχή που καθιερώσαμε από το πρώτο πρώτο φύλλο του «Νου. μᾶ» και που τη σεβαστήκαμε, πολλές φορές και με ζημιὰ του ὕλική, δημοσιεύουμε τὸ ἄρθρο τοῦ κ. Ν. Γιαννιού και τὸ ἄρθρο τοῦ κ. Ἐ. Καραπαναγιώτη γιὰ τὸν «Ἐκπαιδ. Ὀμιλο», ἀφίνοντάς τους τὴν εὐ- τύνη τῆς γνώμης τους.

Ἡ δική μας γνώμη εἶναι πὼς ὁ «Ὀμιλος» ἀρ- χίνησε τώρα ἴσια ἴσια νὰ μπαίνει σὲ κάπιο δρόμο, ἀδιώροφο ἂν τὰ μέσα ποὺ μεταχειρίζεται δὲν εἶναι και τόσο δημοτικιστικά, ὅσο θὰν τὰ λαχταροῦσε κάθε ἀγνὸς κι ἀδιάλλαχτος δημοτικιστής, κι ἂν τὸ περπά- τημά του γίνεται σιγανὰ και «περισκεμμένα», με τὸ συμπάθειο, τόσο μάλιστα περισκεμμένα, ποὺ πολ- λές φορές νὰ παραγνωρίζεται κι ὁ τελικὸς σκοπὸς του.

Ὅπως τὸ διατυπώνει ὁ συνεργάτης μας στὸ ἀρ- θράκι του «Μιὰ Ὀμιλία», ὁ «Ὀμιλος» γιὰ τὴν ὥρα κατάφερε κάτι σημαντικὸ και συντέλεσε με τὶς ἐνέργειες και τὴν ἐργασία του νὰ γίνει τὸ πρώτο βῆμα πρὸς τὴν Ἐκπαιδευτικὴ μας ξαναγέννηση.

Τὰ κατοπινὰ βῆματα, τ' ἄλλατα, πὲς καλύτερα, ἴσως νᾶναι ἔργα ἀλλουνοῦ κύκλου πιὸ ριζοσπαστικὸ και λιγότερο φρόνιμου.

ΤΡΙΤΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ. Ἡ φυλή μας ἐτοιμάζε- ται και γιὰ τρίτο πόλεμο, φοβερότερο ἴσως ἀπὸ τοὺς ἄλλους δύο.

Ἐνας ὑπουργὸς μυαλωμένος και φιλελεύτερος, ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας, σκέφτηκε πὼς γιὰ νὰ χα- ροῦμε τάχα τῆς νίκης, ἀνάγκη νὰ ξαναγεννηθεῖ ἡ ψυχὴ και τὸ πνεῦμα μας, ἀνάγκη νᾶλλάξουμε ἐσωτε- ρικὸ περσι.

Και τοίμασε μιὰ σειρά νομοσχέδια ξεσκληρωτι- κά, ἀντισκολαστικά, φωτεινὰ μ' ἓνα λόγο, και τὰ ὑ- πόβαλλε στὴ Βουλὴ.

Και τώρα μαθαίνουμε πὼς τοιμάζονται οἱ Τοῦρ- κοι και οἱ Βούργαροι τοῦ σχολαστικισμοῦ νὰν τὰ χτυπήσουν και μέσα στὴ Βουλὴ και στὶς ροῦγες.

Ἡ ὥρα ἢ καλή! Ἄς γίνει κι αὐτὸς ὁ πόλεμος, μὰ νικητρά θὰ βγεῖ και πάλι ἡ φυλή μας, γιατί φαί- νεται σήμανε πιὰ ἡ ὄνειρεμένη στιγμή, πὸν τὸ Ἐ- θνος θὰ γιορτάσει και τὴν πνευματικὴ του νίκη, τὴ σημαντικώτερη ἀπὸ τὶς ἄλλες δύο.

ΠΑΛΙΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

(ΑΠΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ)

Le voilà une, avec tes bijoux, toute en fleur
Mon âme, je te livre aux passants.

CHARLES GUÉRIN

... Μπᾶ! εἶπα, γιατί νὰ μὴν ἀνοίξω τὸ παρά- θυρο; Τώρα αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτὸ μου τόσο καλὰ! Ἦ ἀντικρῶσω τὸ ἔρημο σπίτι με τὴ γαλήνη τῶν φρέ- νιμων ἀνθρώπων... Ὁ ἀέρας τῆς θάλασσας μὲ χει κα- θαρσιεὶ τὴν ψυχὴ ἀπ' ἔλη τὴν καταχνιὰ τῆς λύ- πης ποὺ με βάρυνε τὶς περασμένες ἡμέρες. ὦ! ἢ καλή και ἡσυχὴ θάλασσα με τὸ Μαρτιάτικο ἥλιο, λαμπρὸ και ζεστὸ σὰν τοῦ καλοκαιριοῦ!... Λίγο πέρα ἀπὸ τὸ σπίτι της λαμπύριζε σὰν τὸν καθαρῶ- τατο καθρέφτη. Καὶ τὸ σπίτι της γελοῦσε κ' ἐκεῖνο μέσα στὸ φῶς τῆς ἀνοιξιᾶτικης ἡμέρας. Ἐλεγα θὰ τὴν ἰδῶ τάχα; Καὶ νὰ ποὺ τὴν εἶδα! Μὲ μιὰ πο- δοῦλα χιονάτη τώρα, με τ' ἀφθονα μαλλιά γύρω στὸ παιδικὸ κεφάλι. Ἄκουσα και τὴ φωνὴ της ποὺ τὴν παρομοίαζα στοὺς καλοὺς καιροὺς με φωνὴ κο- ριδαλοῦ ὅταν πίσω ἀπὸ τὰ τζάμια μοῦ ἔστειλε τὸ θλιβερόν ἦχο τοῦ τραγουδιοῦ της. Κάλεσε δυνατὰ τ' ἀδερφάκι της ποὺ ἐπαιξε τρελλὰ με τοὺς τρελ- λοὺς συντρόφους του.

— Μίμη! Μίμη!

Γιατί κάλεσε τόσο δυνατὰ τ' ἀδερφάκι της;

Γύρισα νὰ τὴν ἰδῶ και τὸ πρόσωπό της εἰδείξεν ἓνα εἶδος ἀπορίας και ἐκπληξῆς.

Αὐτὸ μ' ἐπλήγωσε πολὺ. Ἐσκυψα τὸ κεφάλι κ' ἐτοιμάστηκα νὰ φύγω γιὰ τὴ θάλασσα πέρα, γιὰ τὸ χωριὸ μου.

Ἄκουσα πάλι τὴ φωνὴ της και ἡ φωνὴ της μοῦ πέρασε τώρα σὰ λόγχισμα τὴν καρδιά μου.

— Μίμη! Μίμη! Ὁ Μίμης δὲν ἀκουγε. Τὰ παιχνίδια τὸν εἶχαν ἀπορροφημένο.

Ἔστεκεν δλόρθη στὸ μπαλκόνι κ' ἐστήλωνε τὰ μάτια της ἐπάνω μου. Ἡ ματιὰ της εἶταν ὅπως στὸν καλὸ καιρό...

Ἦθελα νὰ τὴν κράξω και νὰ τῆς πῶ λόγια τρελλὰ. Νὰ τῆς δείξω τὴ θάλασσα με τ' ἀπέραντο ἄπλωμά της, νὰ τῆς δείξω τὸ καρδίμι μακρῶν στὸν ὀρίζοντα ποὺ εἶταν ἔτοιμο γιὰ ταξίδι ἀλλαργινέ, πολὺ ἀλλαργινέ... Ἄλλ' αὐτὸ βέβαια θὰ εἶταν μιὰ τρέλλα. Καὶ δὲν τὸ ἔκαμα. Τράβηξα πρὸς τὴν ἀ- κρογιαλιὰ κ' ἐκεῖ με σταυρωμένα χέρια ἄκουγα τὸν παιχνιδιάρικο ἦχο ποὺ ἔκαμαν τὰ κυματάκια. Ἀν- τίκρι μου ἢ θάλασσα χάνουνταν σ' ἀτέλειωτο μή- κος. Εἶταν ὁ δρόμος ποὺ ἔφερνε σ' ἄλλες χῶρες,

αγνώριστες κ' ευτυχισμένες... Στ' αὐτιά μου ὁ ἀγέρας μούφερνε κάτι σὰν παράπονα περασμένων καιρῶν, σὰ χαιρετισμὸς κάποιων πεθαμένων, πού δὲ γνώρισα ποτὲ καὶ πού ὡς τόσο μὲ καλοῦσαν στοργικὰ καὶ παρήγορα...

Γύρισα στὸ χωριό, ἀνέβηκα στὸ σπίτι ἀργά, νύχτα. Ἡ καρδιά μου εἶταν γεμάτη ἀπὸ γλυκὸ μεθύσι. Τὸ μικρὸ ἐκεῖνο ταξίδι μού φάνηκε ἕνα ξαλάφρωμα. Ἡ ψυχὴ μου βαφτίστηκε στὸ εὐεργετικὸ λουτρὸ τῆς θαλασσοῦνης ἄρμης.

Τὸ δράμα τῆς ἄσπρης ποδοῦλας εἶταν μπροστά μου, ἡ φωνὴ τῆς πού καλοῦσε τ' ἀδερφάκι τῆς, ἡχοῦσε στ' αὐτιά μου σὰ νὰ ἔκρουαν ἐκεῖ κοντὰ ἀρμονικὰ τέλια μαντολίνου ..

Εἶμουν ευτυχισμένος, πλημμυρισμένος ἀπὸ ἀδριστή καὶ βαθιὰ χαρὰ. Γύριζα στὰ σκοτεινὰ δωμάτια τοῦ σπιτιοῦ μου καὶ στάθηκα στὸ κλεισμένο ἐκεῖνο παράθυρο... Θὰ τ' ἀνοιγα τώρα. Εἶχα τὸ θάρρος νὰ ξαναἰδῶ τὸ ἄλλο, τ' ἀντικρυνὸ σπιτιοῦ... Μέσα στὴν ἡσυχία τῆς δροσερῆς Μαρτιάτικης νύχτας ἡ φαντασία μου θὰ ξαναζοῦσε τὸ φαιδρὸ εἰδύλλιο, πού πλέχτηκεν ἕνα χειμῶνα, ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ δυὸ παράθυρα.

Τ' ἀνοιξα. Τὸ φεγγάρι εἶταν κρυμμένο σὲ κάποιο πυκνὸ σύννεφο καὶ τὸ φῶς ἔπεφτε θαμπό, σκοτεινὸ. Μπροστά μου, στὰ χέρια μου μπροστά ἡ γέρικη μουριά. Ἐπίασα τοὺς κλώνους τῆς. Εἶταν γεμάτοι φύλλα τώρα, τὰ πρῶτα τῆς ἀνοιξῆς. Τὰ χὰϊδεψα κ' εἶταν μαλακὰ σὰ βελούδο καὶ μικρά, μικρά, ἀλλὰ ἕνα πληθὸς ἀμέτρητο. Μέσ' στὸ σκοτάδι ἐκινούντο σὰν τρανὰ μαῦρα στίγματα, μὰ τί πρασιναδά, ἔλεγα, θὰ ἔχουν στὸ φῶς τῆς ἡμέρας !... Θυμήθηκα τίς ἄγριες μέρες τοῦ χειμῶνα πού ὁ ἀγέρας τὴν τάραξε σύγκορμη καὶ τὰ κλωνάρια τῆς δέρνονται καὶ χτυπιότανε μεταξὺ τους σὰν ξερὰ γεροντικὰ χέρια. Κάποτε μιὰ καταχνιὰ τὴν εἶχε κουκουλώσει κ' ἕνα ψιλὸ χιόνι ἔπεφτε ἀπάνω τῆς. Ὀλίγες χιονόψυχες εἶχαν καθήσει ἀπαλὰ στοὺς κλώνους τῆς σὰ μικρὲς πεταλουδίτσες πού χάθηκαν σὲ λίγο. Ἐκεῖνη στ' ἀντικρυνὸ παράθυρο εἶταν ὅλη χαρὰ. Τὰ γέλια τῆς γιόμιζαν τὸ διάστημα μ' ἀπριλιάτικα τριαντάφυλλα.

Μου φαίνονταν τότε σὰν τὸ σκλαβωμένο γαρδέλι στὸ κλουβὶ πού δίφαγε τὸν ἥλιο καὶ τὸ τραγοῦδι.

Ἐκοψα ὀλίγα φύλλα καὶ τὰ κράτησα τρυφερὰ στὰ χέρια μου.

Γύρισα τὰ μάτια μου πρὸς τὸ παράθυρο. Θεέ μου ! Ἡ ἴδια λάμπα στὸ τραπέζι ἔρριχνε τὸ γλυκὸ

φῶς δλόγυρα. Τὸ δωμάτιο ἀπὸ τίς τρυπητὲς κουρτίνες δείχονταν ἐρημο ἀπὸ ἀνθρώπινη ψυχὴ. Ἐνας παγερὸς θάνατος εἶταν σκορπισμένος ἐκεῖ μέσα. Κάποιος ἴσκιος φάνηκε σὲ λίγο.... Χάθηκε.... Ἐνα κεφάλι γεροντικὸ ξεπρόβαλε κ' ἔσκυψεν ἐπάνω στὸ τραπέζι. Στέκονταν ἐκεῖ ἀκίνητο καὶ σκυφτό... Ὅχι, δὲν ἤθελα νὰ τὸ βλέπω τὸ παράξενο ἐκεῖνο κεφάλι. Ἐσάρκαζε πρὸς τὴ χαρὰ μου, πρὸς τὴ ζωὴ μου. Αὐτὸ εἶταν μιὰ δοκιμασία... Θέλησα νὰ τὴ δαμάσω !

Τὸ παιδικὸ γέλιο τῆς ξενιτεμένης μού ἔστειλε ἀπὸ μακρὰ χαρὰς μηνύματα. Ἦχοςεν ἡ φωνὴ τῆς στ' αὐτιά μου. Τὸ εἶναι μου εἶταν ὅλο πλημμυρισμένο ἀπὸ τὴν εἰκόνα τῆς, ἀπὸ τὴ θύμησή τῆς. Λὲν ἔφτανε τοῦτο γιὰ τὴν ευτυχία μου ;

Ἐλαφρὸς ἄνεμος κινούσε τὰ φύλλα τῆς μουριάς. Κάτω στὸν κήπο ψιθύριζαν τὰ φουντωμένα κλωνάρια τῶν τριανταφυλλῶν. Γύρω, γύρω θ' ἀνθοῦσαν οἱ βιολέτες, ἔπως τότε.... Οἱ σεμνὲς βοστίνες παράμερα σὲ κάποιαν ἄκρη τοῦ κήπου θὰ ἔγυραν τώρα σ' ὠρατὸ θάνατο.... Τίποτε δὲν ξεχώριζε καθαρὸ. Γιατὶ τὸ φεγγάρι ἔμενε πάντα σκλαβωμένο στὸ σκοτεινὸ νέφος. Γιὰ μιὰ στιγμή ἡ καρδιά μου χτύπησε δυνατὰ. Στὸ μπαλκόνι κάτι ἐκινήθη σὰν δράμα λευκὸ. Τὸ ὄμορφο ξεγέλασμα τῶν ματιῶν ! Δὲν εἶταν τίποτε ἀληθινὰ, μὰ ἡ καρδιά μου χτύπησε πολὺ δυνατὰ.

Ἐξαφνα ἔφριξα... Ἡ ψυχὴ μου στάθηκε σὲ τρομαγμένη προσευχὴ !

Ἐλευθερωμένο ἀπὸ τὸ σκοτεινὸ νέφος τὸ φεγγάρι χύθηκε μὲ μιὰς σὰν ἀνέλπιστο θάμπωμα μέσα στὴ νύχτα. Ἐδινε τὴν ἀλλόκοτη ἐντύπωση πὼς ἐμαστίγωνε σκληρὰ καὶ κυριαρχικὰ μὲ τὴ λευκὴ ὠμότητα τὴν κοιμισμένη πλάση, ἀπὸ τοὺς τοίχους τῶν σπιτιῶν ὡς τὰ πιὸ μακροσμένα βουνὰ πέρα. Ἡ λάμψη του εἶχε τὴν παγερότητα τοῦ νεκροῦ. Εἶταν βαρεῖα καὶ τυραννική... Σὰ νὰ εἶχε περάσει ὁ ἴδιος ὁ θάνατος κι ἄγγιζε τὰ πάντα μὲ τὸ δάχτυλό του κ' ἐτίναζε στὸν παλμὸ τῆς Ζωῆς τὸ ἀπέραντο σάβανό του.

Τὰ φύλλα τῆς μουριάς λαμποκοποῦσαν σ' ἕνα ριγηλὸ ἀνατρίχιασμα. Ὁ ἴσκιος τοὺς ἔπεφτε στὸ πάτωμα κάτω σὲ μύριους δαντελωτοὺς κυματισμοὺς, πού ἔτρεμαν σὰν παράξενες ζωντανὲς ὑπάρξεις. Στὸ ἀντικρυνὸ παραθύρι τὸ φῶς μόλις θαμπόφεγγε τώρα χλωμὸ καὶ σβυσμένο, ἐνῶ τὰ τζάμια γυάλιζαν σὰ μεγάλα χειμωνιάτικα κρούσταλλα....

Ἡ χαρὰ μου χάθηκε δειλιασμένη. Τὸ δάχτυλο τοῦ θανάτου πέρασε καὶ στὴ δική μου τὴν καρδιά ἐκεῖνο τὸ βράδι.

Ἐβλεπα τίς ἀκίνητες κουρτίνες τοῦ παραθυριοῦ

κ' ἔλεγα ποτὲ δὲ θὰ ξαναἰδῶ τ' ἀχνὸ πρόσωπο ποὺ χλώμαινε περισσότερο σὰν πρόβαινε καὶ φωτολοῦζονταν στὴ φεγγαρίσια λάμψη.

Ἡ λευκὴ ὄπτασία ποὺ πέρασε κάποιες φεγγαροστόλιστες νύχτες ἔτσι σὰν ὄνειρο πρωτογέννητο, χάνονταν στὴν καταχνιὰ τῶν περασμένων κ' οἱ ἀσημένιες ἀκρογιαλιές ποὺ ἀστραφταν στὸ Μαρτιάτικο ἥλιο σβύνουνταν πίσω ἀπὸ τὸν ὀρίζοντα, πίσω ἀπὸ ἀφρισμένα ἀπλησίαστα κύματα...

Τὸ ἄσπρο χεράκι μοῦ ἔστειλε χαιρετισμοὺς αἰώνιου χωρισμοῦ κι ἀλλοίμονο! τὰ λεμονάνθια ποὺ τὰ ὄνειρεύτηκα μαδούσαν μὲ πικρότατο παράπονο...

"Ὅλα εἶχαν τὸ λευκὸ θάνατό τους, παντοτεινὸ καὶ τελειωτικό... Ἐὰ κρῖνα τοῦ φεγγαριοῦ κ' ἡ θάλασσα τῶν γιασεμιῶν του ἔπεφταν, ἔπεφταν πάντα καὶ πλημμύριζαν τὴν πλάση κ' εἶταν τὰ νεκρικὰ λουλούδια σ' ἓνα τάφο ποὺ δὲν εἶχε κανένα τέλος πλιά....

Ἡ καρδιά μου δὲν ἔκαμε καμμιά προσπάθεια... Ἀφέθηκε στὸ κύμα ποὺ τὴν ἐφούσκωνε σιωπηλὰ κι ἀπελπισμένα... "Ὅλος ὁ οὐρανὸς ἔγερνε ἐπάνω μου μὲ μιὰ μεγάλη ματωμένη καρδιά κ' ἐκείνος.

Π. ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ

Ο, ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Ὁ ἀγαπητὸς φίλος καὶ συνεργάτης μας Ε. Εὐστρατιάδης καὶ ἡ χρυσιὴ κόρη Κλεοπάτρα Πετρόφ στεφανώθηκαν στὶς 30 τοῦ Νοέβρη, ἀκριβῶς τὴν ἴδια μέρα ποὺ βγαίνει ὁ «Νουμᾶς» μὲ τὴ «Λίμνη» τοῦ Λαμαρτίνου, τὴ μεταφρασμένη ἀπὸ τὸν Εὐστρατιάδη κι ἀφιερωμένη «Στὴν καλλιτέχνηδα τῆς ἀπαγγελίας Κλεοπάτρα Πετρόφ». Κ' ἔτσι οἱ ἐπίσημοι ἀρραβῶνες τοὺς γενήκανε στὸ «Νουμᾶ» καὶ κουμπᾶρος τοὺς ὁ Λαμαρτίνος.

— Ἰδρύθηκε ἡ «Ἐταιρία τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου» μὲ πρόεδρο τὸν κ. Γρ. Ξενόπουλο, ἀντιπρόεδρο τὸν κ. Μανόλη Καλομοίρη, Γραμματέα τὸ βουλευτὴ κ. Δημό Βρατσάνο, ταμῖα τὸν κ. Τίμο Μωραϊτίνη κ' ἐφόρους τὴν κ. Αὔρα Θεοδοροπούλου, τὴ δεσποινίδα Εὐγενία Ζωγράφου καὶ τοὺς κ. κ. Θεοδ. Συναδινό, Δ. Ταγκόπουλο, Σπυρ. Ποταμιάνο καὶ Γ. Ἀσπρέα. Στὴν ἔταιρία αὕτη ἔχουνε συγκεντρωθεῖ ὅλ' οἱ λόγιοι καὶ οἱ καλλιτέχνες.

— Γιά ὅσα βιβλία σταλθήκανε τώρα τελευταία σὰ γραφεῖα μας, καθὸς καὶ γιά τὰ καινούρια φυλλάδια τῶν περιοδικῶν «Παναθήναια», «Γράμματα», «Χαραυγή», «Νέα Ζωή», θὰ γράψουμε στὸ ἐρχόμενο φύλλο.

— Αὐτὲς τίς μέρες, μὲ τὴ φασαρία τοῦ Ὁδείου: κληροδότημα Ἀβέρωφ, ρεκλάμες γιά τὴ συναυλία κλπ. κάποιος

παράξενος γνωμοδότησε: «Δυὸ Ὁδεῖα ἔχουμε στὴν Ἀθήνα. Τὸ Ὁδεῖο Λόττηνερ καὶ τὸ Ὁδεῖο τῆς ρεκλάμας».

— Στὸ βιβλιοπωλεῖο Βασιλείου — Κουκλάρα (ὁδὸς Σταδίου 42) πουλιοῦνται περασμένα φύλλα τοῦ «Νουμᾶ». Στὸ ἴδιο βιβλιοπωλεῖο γράφονται συντρομητὲς καὶ πλεονόουνται συντρομές, δίνοντας τοῦ κ. Βασιλείου ἀπόδειξη ὑπογραμμένη ἀπὸ τὸν ἐκδότη τοῦ «Νουμᾶ».

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

Ἐμ. *Ι. Κιοθῆνιο*. Ρουσία. Λυτοῦμαστε ποὺ τὸ ὄρατο ποίημα «Στὴν πατρίδα μου Καστελλόριζο» εἶναι μεγάλο καὶ δὲ μᾶ; περισσεύει τόπος γιά νὰν τὸ τυπώσουμε ἀλάκαιρο. Ἐδὼ τυπώνουμε τοὺς τελευταίους τοὺς στίχους: ἄ

— Κορίτσια μου πεντάμορφα, κορίτσια μου παρθένα, καὶ σεῖς γυναῖκες πιάσετε τὰ χέρια στὸ χορὸ! Καὶ τραγουδήσετε γλυκὰ, Θεές μου, ποιημένα ποὺ τὴν Ἑλλάδα τὴν παλιὰ μπροστά μου νὰ θωρῶ!... Πέτε πολλὰ στὸ Λυτρωτὴ καὶ στὸν Πρωθυπουργό του καὶ πῶ πολλὰ γιά τοὺς νεκροὺς ποὺ ἐπέσαν δοξασμένοι. Γιά τὸν ἀνίκητο πολλὰ νὰ πεῖτε τὸν στρατό του, γιά τὴν ἀρμάδα ὕστερα τὴ μυριοτιμημένη. Μὰ ὅσα κι ἂν πεῖτε ἀδέρφια μου κι ὅσα κι ἂν τραγουδεῖτε δὲν εἶναι τέλος, δὲν εἶναι παντοῦ ἐλευθερία... Μὲς στὴ χαρὰ σας κάποτε καὶ κείνους θυμηθεῖτε, ποὺ σκλάβοι ἔνοι πεντάρφανοι σὲ σίδερα βαρεῖα.

— κ. *Θ. Κορυ*. Newcastle. Λάβαμε τὴ συντρομὴ κ' εὐχαριστοῦμε.—κ. *Γ. Ζ Μόσκ*. Λόντρα. Σύμφωνοι σὲ ὅσα γράφεις Ὁ κ. *Στ Στάγ*. βρίσκεται στὴν Πόλη. Σὲ λίγες μέρες ἔρχεται στὴν Ἀθήνα

ΤΟΥ ΨΥΧΑΡΗ

“ Η Ξ Γ Ν Η ,

τὸ καινούριο μυθιστόρημα, πουλιέται σὰ γραφεῖα μας καὶ στὸ βιβλιοπωλεῖο Βασιλείου καὶ Κουκλάρα (ὁδὸς Σταδίου 42). Ἀρ. 1,50. Γιά τὸ ἐξωτερικὸ 2 δρ. δίχως ταχυδρομικά.

Ἀντιπρόσωπος τοῦ «Νουμᾶ» στὴ Λαζονίκη

ὁ κ. Π. Θ. ΠΑΥΛΙΔΗΣ

C/O The American Tobacco Co